

**RAPORT DE ACTIVITATE
COMISIA PENTRU DREPTURILE OMULUI,
CULTE SI MINORITATI
DECEMBRIE 2012- DECEMBRIE 2014**

În primii doi ani ai legislaturii 2012-2016 Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a promovat o politică activă din punct de vedere al asigurării unei susțineri reale pentru apărarea drepturilor omului, pentru afirmarea, păstrarea și promovarea identității etnice, lingvistice și religioase.

Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a fost sesizată spre dezbateri și adoptare a raportului pe fond cu un număr de 21 de proiecte de legi, iar pentru întocmirea avizelor consultative au fost analizate și dezbătute 514 proiecte.

De asemenea, membrii Comisiei au elaborat și depus la Biroul Permanent al Senatului 6 inițiative legislative :

- Propunere legislativă pentru modificarea Legii nr.286/2009 privind noul Cod Penal;
- Propunere legislativă privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități;
- Propunere legislativă pentru declararea zilei de 1 octombrie Ziua de luptă împotriva cancerului de sân;
- Propunere legislativă privind înființarea Consiliului Național pentru Prevenirea și Combaterea Torturii;
- Propunere legislativă pentru declararea zilei de 10 februarie Ziua egalității de șanse între femei și bărbați;
- Propunere legislativă privind organizațiile cooperatiste școlare.

1. ORGANIZARE CONFERINTE

1.1. Pentru prima dată în România, **respectarea dreptului la sănătate a copiilor și tinerilor a fost abordată în cadrul unei conferințe naționale!**

La inițiativa doamnei senator Biró Rozália (în calitate de președinte al Comisiei pentru Drepturile Omului, Culte și Minorități) și a Comisiei pentru Sănătate Publică, din Senat, s-a organizat **Conferința Națională “Soluții pentru îmbunătățirea sănătății copiilor”**, care a avut ca principal scop îmbunătățirea educației, protecției și accesului copiilor, tinerilor și mamelor la îngrijiri medicale de calitate în sistemul public și privat. Evenimentul a avut loc în data de **27 mai 2014**, în incinta **Palatului Parlamentului**.

Organizat în colaborare cu UMF “Carol Davila”, Societatea Națională de Medicina Familiei, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii “Grigore Alexandrescu” și Salvați Copiii România, evenimentul a reunit **200 de participanți** de marcă, implicați activ în îngrijirea, educația și protecția copiilor, având o experiență vastă în domeniu.

Problemele atinse în cadrul conferinței au fost multiple și complexe. România ocupă un nedorit loc unu în multe din statisticile sumbre europene. Copiii noștri sunt cei mai săraci din Europa, sărăcia fiind baza nutriției deficitare, mortalității ridicate, dar și a abuzului asupra copilului.

România ocupa locul 1 în privința abandonului copiilor, al numărului de nasteri și avorturi raportate în rândul adolescentelor (8500 de mame minore în fiecare an), locul 1 la violență în școli și unul din primele locuri la consumul de alcool, droguri sau fumat în rândul copiilor și adolescenților.

70000 de copii au dizabilități în România, în majoritate de grad mediu și sever și 40000 de copii sunt abandonați, la care se adauga cei 300000 lăsați în grija rudelor. Fenomenul părăsirii copiilor chiar și temporar pentru muncă în străinătate, duce la afectarea psihologică și traumatizarea copiilor, doar italienii au raportat un număr de 40 de copii români care s-au sinucis din dor de mamă, în 2007. Nivelul protecției sociale oferit copiilor este cel mai redus din Europa.

Nu în ultimul rând, sănătatea sugarului și dezvoltarea timpurie sunt afectate de promovarea intensă a laptelui praf, rata alăptării exclusive cu lapte matern până la vârsta de 6 luni fiind cea mai scăzută din UE, de 3 ori mai mică decât media UE. Majoritatea copiilor, tinerilor și mamelor nu sunt informați cu privire la procedurile medicale la care sunt supuși, drepturile pe care le au și nu li se cere acordul. Accesul inegal la servicii medicale pentru diferite categorii sociale, cât și accesul scăzut al copiilor și tinerilor la tratament gratuit, la tratamente inovative, investigații de înaltă performanță, unele investigații ale bolnavilor de cancer fiind făcute în clinici private, cu plată, au fost semnalate de participanți.

“Carta drepturilor copilului spitalizat” nu este cunoscută, popularizată și respectată. Drepturile copilului nu sunt specificate în Legea drepturilor pacienților. Copilul este ignorat și în Legea asistenței medicale de urgență, unde nu este prevăzut Sistemul de urgențe pediatrice cu Subsistemul de traume pediatrice.

- Printre alte probleme semnalate în cadrul conferinței menționăm: lipsa unei structuri de specialitate în MS care să evalueze și să stabilească prioritățile de sănătate publică privind sănătatea copilului și lipsa unei structuri similare în DSP care să monitorizeze aplicarea acestei priorități; lipsa unei strategii naționale de sănătate a mamei și copilului, lipsa unor programe de sprijin acordate familiilor cu copii ce prezintă riscuri, lipsa educației pentru sănătate în România, lipsa personalului medical în general, lipsa unei pregătiri adecvate în pediatrie, în cursul facultății (doar 8 săptămâni alocate în cei 6 ani de facultate pentru formarea în îngrijirea pediatrică), desființarea specializarilor pediatrice din programa de rezidențiat (ex. oncopediatria), lipsa unei conduite preventive, migrarea personalului medical, lipsa dotărilor în secțiile de neonatologie, în special în orașele de provincie, condiții inumane întâlnite în diferite unități medicale din mediul rural, absența unor programe de preventive în cazurile de suicid și de comportament agresiv al copiilor și adolescenților, nerespectarea dreptului la exprimare în limba maternă în unitățile medicale în cazul copiilor aparținând comunităților minoritare. Scăderea îngrijorătoare a numărului de copii vaccinați potrivit schemei de vaccinare, recomandată de Ministerul Sănătății, dar și numărul scăzut de medici de medicină școlară (700 la nivel național care trebuie să asigure monitorizarea, educația medicală și vaccinarea celor peste 2 milioane de copii școlari).

Printre principalele propuneri concluzionate, amintim:

- Stabilirea unei structuri în Ministerul Sănătății care să se ocupe exclusiv de starea de sănătate a copiilor, monitorizarea și punerea în practică a planurilor strategice de îmbunătățire a sănătății acestora.
- Elaborarea Programului Național de Sănătate a mamei și a copilului și a Programul Național de Imunizare, a cărei finanțare să fie garantat prin lege a bugetului național la fiecare început de exercițiu bugetar, până atingem media europeană.
- Abordare integrată a sănătății, dezvoltarea unui sistem de colaborare interministerială.
- Intensificarea cercetărilor epidemiologice
- Legiferarea serviciilor medicale comunitare complementare cu medicina de familie
- Reînființarea Facultății de pediatrie
- Prelungirea stagiului de pregătire a medicilor în pediatrie

- Toți copiii trebuie să fie supuși screening-ului încă din primele ore de viață.
- Educația pentru sănătate trebuie inclusă în programa școlară obligatorie.
- Reînfiintarea unui Centru de boli sanguine în România
- Garantarea și asigurarea gratuității pentru toate serviciile medicale și de asistență psihologică pentru copii

1.2. În data de 30 iulie, ca urmare a conferinței cu tema **“Respectarea dreptului la sanatate al copiilor în Romania”** organizată cu ocazia zilei internaționale a copilului, în calitate de *Președinte Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități, am avut o întrevedere cu reprezentanți ai Guvernului, autoritatilor, institutiilor și organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul medical și de drepturile omului și membrii Comisiilor pentru a dezbate draftul de raport al conferinței și pentru a constitui grupuri de lucru în vederea elaborării actelor normative necesare rezolvării problemelor identificate.*

Principala concluzie a acestei întrevederi a fost aceea că este necesară existența unei strânse colaborări între cele trei ministere (al muncii, educației și sănătății), precum și gestionarea unui buget comun care să asigure accesul la îngrijiri de sănătate drept esențial pentru demnitatea umană, care trebuie garantat pentru toți copiii.

S-au inventariat problemele identificate în raport și s-a hotărât înființarea unor grupuri de lucru pe următoarele domenii: **Medicină Școlară și universitară, Sănătate mintală, Educație pentru sănătate, Contractul cadru cu Casa de Asigurări de sănătate, Formarea inițială și continuă a medicilor, Colaborare și comunicare interinstituțională, Servicii medico sociale la domiciliu, Prevenție, Boli Cronice.**

1.3. Ca urmare a propunerilor și punctelor de vedere prezentate de către participanții la prima ediție din 27 mai 2014 (autorități, specialiști, stakeholders, asociații profesionale și de pacienți, ONG), **a fost elaborat și prezentat, în Plenul Senatului, Raportul Conferinței, în 78 de puncte, conținând propuneri privind soluții de îmbunătățire a accesului copiilor români la îngrijire, protecție și asistență medicală adecvată.**

1.4. A doua ediție a Conferinței privind dreptul la sănătate al copiilor (9 decembrie 2014):

- *a pus în discuție propunerile legislative și măsurile întreprinse de autorități până în prezent;*

- *a ajutat la formularea, prin intervenția participanților, unor noi măsuri menite să asigure **implementarea actelor normative în vigoare, crearea mecanismelor unui control mai eficient al abuzurilor și inechităților din sistemul de îngrijire a copilului;***
- *a fost discutat și semnat **primul Pact interinstituțional pentru sănătatea copiilor și adolescenților din România,** document menit să rezolve comunicarea defectuoasă dintre instituțiile implicate în protecția drepturilor fundamentale ale copiilor și tinerilor.*

Obiectivele prioritare ale conferinței au fost:

- Formularea propunerilor privind modificările legislative referitoare la **legea drepturilor pacienților și medicina școlară;**
- Propunerea introducerii în curricula de învățământ primar, gimnazial și liceal a **Educației pentru sănătate,** ca disciplină obligatorie;
- Susținerea elaborării urgente a **Strategiei pentru sănătate a mamei și copilului și a Strategiei privind sănătatea mintală a copilului;**
- Promovarea **sănătății și bunăstării copilului și adolescentului;**
- Fundamentarea necesității reînființării **facultății de pediatrie** pentru acoperirea deficitului acut de specialiști pediatrii;
- **Lansarea campaniei naționale „Lagărele de lângă noi”,** un demers unic de sensibilizare a opiniei publice cu privire la cei 17.000 de tineri cu dizabilități închiși în instituțiile statului. Centrul de Resurse Juridice propune în premieră un **proiect de lege pentru garantarea drepturilor acestor tineri instituționalizați.**

Una din cele mai importante probleme identificate este comunicarea interinstituțională deficitară în privința asigurării și monitorizării drepturilor copiilor și adolescenților. Din acest motiv, cele două comisii parlamentare au lansat în dezbatere publică **Pactul Interinstituțional privind dreptul la sănătate al copiilor și adolescenților din România.**

Pactul interinstitucional este un act prin care toți participanții la această conferință - înțelegând faptul că este nevoie de o voință politică fermă pentru ca sănătatea și bunăstarea copiilor și adolescenților să devină priorități esențiale și că este nevoie de lansarea unei acțiuni la nivel interinstituțional care să reunească responsabilii politici și partenerii implicați, mai ales în sectoarele educației și sănătății, al sectorului social ca și al organizațiilor societății civile - și-au asumat să facă tot ceea ce e necesar în vederea eliminării problemelor care practic incalcă dreptul la sănătate.

Pactul recunoaște că instituțiilor semnatare le revine în mod esențial datoria de a acționa în acest domeniu, iar mass mediei, la rândul ei îi revine sarcina de a informa și difuza bunele practici, ca și de a stimula instituțiile și factorii implicați de a lua măsuri și de a ajuta la rezolvarea problemelor comune și de a combate inegalitățile privind sănătatea.

Pactul se bazează pe strategiile care au legătură cu sănătatea copilului și adolescentului, cât și pe un număr de texte internaționale.

Pactul reunește instituțiile naționale, factorii implicați din diferitele sectoare, inclusiv copiii, cât și comunitatea științifică, pentru a sprijini și promova sănătatea și bunăstarea. El reflectă voința acestora de a stabili un proces pe termen mai lung de schimburi, cooperare și coordonare asupra principalelor teme de interes. Pactul are menirea de a permite o mai bună monitorizare a evoluției situației și măsurilor adoptate. Punând accentul pe cele mai bune practici din Europa, pactul are menirea de a ajuta în formularea unor recomandări de a iniția acțiuni pentru realizarea de progrese în domeniile prioritare descrise mai sus.

2. PARTICIPARE LA EVENIMENTE, ÎNTÂLNIRI, CONFERINTE , MESE ROTUNDE 2013

2.1. În data de 5 martie 2013, membrii Comisiei au avut o întâlnire cu o delegație a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI), alcătuită din dl. Dalibor JILEK, membru ECRI, dl. Dejan PALIC, membru ECRI și dna. Francesca MONTAGNA, Secretariat ECRI. Au mai participat la reuniune dna. Ioana Cristea, Direcția Drepturile Omului, Protecția Minorităților și Consiliul Europei, Ministerul Afacerilor Externe și dl. Răzvan Tănase, secretarul Delegației Parlamentului României la APCE. Reprezentanții ECRI au solicitat această întrevvedere în contextul vizitei de contact în România, care a avut loc în contextul redactării celui de-al patrulea raport privind rasismul și intoleranța în România.

Potrivit dlui. Jilek, raportul ECRI privind România urmează a fi finalizat până în vară și va cuprinde intervalul 2005-2012.

În cadrul întâlnirii s-a menționat că discrepanța majoră existentă între legislația în domeniul minorităților și viața reală este elocventă, menționând în acest sens proiectul de lege privind statutul minorităților naționale, transmis de Guvern către Parlament în 2005 și care actualmente se află în dezbatere la Camera Deputaților, for decizional în această materie.

Față de forma sa inițială din 2005, proiectului de lege i-au fost aduse numeroase amendamente, ceea ce a determinat schimbarea radicală a esenței acestuia.

2.2. În data de 13 martie 2013 membrii Comisiei au avut o întrevvedere cu reprezentantii Consiliului Național de Rezistență din Iran. Acestia au prezentat situația în care se afla mii de membri și simpatizanți ai principalului grup de opoziție din Iran, Organizația Mujahedinii Poporului.

Tabăra Ashraf este localizată la nordul orașului irakian Al-Khalis din provincia Diyala, la 44 mile de granița vestică a Iranului. Ashraf a fost creată în 1986, după ce liderul Organizației Mujahedinii Poporului s-a mutat din Franța în Irak. A început ca teren arid cu doar o mână de clădiri părăsite, fără facilități, drumuri asfaltate sau apă curentă. În 25 de ani, Ashraf a fost construită de rezidenții ei și a fost transformată într-un oraș modern, cu un complex de clădiri și drumuri, cu mai multe facilități educaționale, sociale și sportive, devenind principala enclavă a Organizației Mujahedinii Poporului în Irak.

O caracteristică uimitoare a Ashraf este prezența a mii de oameni care au ales liber să vină la Ashraf cu un singur țel și dorință: pentru a-și dedica viața pentru eliberarea poporului lor din ghearele dictaturii religioase teroriste a mulahiilor. Mai mult de 3 milioane șiiți din Irak au semnat o declarație în iunie 2008, cerând evacuarea regimului și a agenților săi din Irak și eliminarea restricțiilor impuse membrilor Organizației Mujahedinii Poporului din Iran cu reședința în Ashraf City. Regimul iranian a pus astfel o presiune imensă, prin reprezentanții săi pentru a avea organizații dezmembrate. În cele din urmă, prin medierea ministerului de externe SUA și ONU, guvernul irakian a acceptat încetarea atacurilor asupra membrilor Organizației Mujahedinii Poporului din tabăra Ashraf, cu condiția ca aceștia să fie transferați într-o altă locație numită Tabăra Liberty. Din cei 3200 de rezidenți Ashraf, 3100 au fost transferați în tabăra Liberty, o tabără de refugiați care nu îndeplinește nici cele mai minime standarde de condiții umane de supraviețuire, unde rezidenții nu au acces în afara perimetrului taberei, nu au voie să muncească, să aibă o sursă de venit sau să producă minimul necesar sau materiile prime pentru supraviețuire. Totul trebuie să fie importat din afara taberei, inclusiv mâncarea, ceea ce este dificil și scump.

2.3. În data de 19 martie membrii Comisiei s-au întâlnit cu doamna Chirața Meghea președinta Uniunii Femeilor Aromâne de Pretutindenii. Doamna Meghea ne-a învederat dorința comunității aromane de a fi numită minoritate națională.

2.4. În data de 26 martie membrii Comisiei s-au întâlnit cu reprezentantele organizației Femeile din Voievodina. Aceasta organizație are drept scop dezvoltarea unei platforme care să ajute femeile să avanseze în

cariera. În urma întâlnirii s-au formulat unele priorități, cum ar fi: construirea de adaposturi pentru victimele violentei în familie, motivarea femeilor antreprenori, dezvoltarea unei rețele a femeilor din Parlament, dezvoltarea programelor de pregătire.

2.5. În data de 31 mai 2013 membrii Comisiei au participat la dezbaterile: “DREPTUL LA NEDISCRIMINARE, PROMOVAT DE TINERI”

Dezbaterile au fost organizate în colaborare cu organizația neguvernamentală Romani CRISS, Ministerul Educației și UNICEF în cadrul proiectului « Youth is Tolerance: Combating anti-Roma stereotypes among young people ». La momentul actual, proiectul se desfășoară în Bulgaria, România, Ungaria și Grecia, iar partenerul național în România este Romani CRISS.

Obiectivul proiectului este stabilirea și testarea unui model comprehensiv de combatere a discriminării și a stereotipurilor anti-rome în Bulgaria, România, Grecia și Ungaria între tineri cu vârste cuprinse între 14-25 ani prin folosirea metodelor de “peer-education”, care să formeze și să implice tineri romi și neromi active, printr-o gamă largă de activități pentru combaterea stereotipurilor anti-rome.

Am salutat această inițiativă susținând faptul că tinerii sunt viitorul nostru, faptul că fac parte dintr-o minoritate și faptul că e necesar să promovăm nediscriminarea, am pus accent pe educația copiilor. ABC-ul nediscriminării se învață în familie. Mediul social și factorii cu care interacționăm contribuie și ei la implementarea primelor reguli legate de combaterea prejudecăților și de toleranța la diversitate.

Le-am comunicat că am aprecia dacă în urma acestui proiect am observa o schimbare în atitudinile și stereotipurile de tineri față de romi. Un sistem de training, întâlniri și evenimente este firesc să contribuie la sensibilizarea elevilor cu privire la specificul minorităților etnice, religii, și modul de depășire a barierelor culturale.

2.6. În data de 25.06.2013 membrii Comisiei s-au întâlnit cu reprezentanta Centrului de Resurse Juridice - doamna Georgiana Pascu. Tema principală a discuției a fost problema persoanelor cu dizabilități mintale din perspectiva drepturilor omului. S-a prezentat modul defectuos de îngrijire al celor 54 de Tineri cu dizabilități mintale, de la Centrul “Gheorghe Șerban” din Sectorul 2, București.

S-a constatat că multe instituții internaționale și-au exprimat îngrijorarea față de modul în care aceste persoane sunt tratate în instituțiile de sănătate mintală din România (aparținând Ministerului Sănătății, Autorității Naționale

pentru Protecția Persoanelor cu Handicap sau Ministerului Muncii) și că legislația în domeniu încă nu oferă garanțiile necesare de protecție a acestora, ele fiind în realitate private de drepturi și libertăți.

În urma acestei întâlniri s-a concluzionat faptul că împreună vom realiza o propunere legislativă care să propună crearea unui mecanism independent de monitorizare a instituțiilor private de libertate (inclusiv a centrelor psihosociale).

În aceeași zi, membrii Comisiei au participat la conferința națională a proiectului strategic „Partener Activ și Implicat”, de prezentare a rezultatelor, facilitare a schimbului de experiență și prezentare a corpului profesional în domeniul influențării deciziei publice. În cadrul conferinței s-au organizat dezbateri privind stadiul și îmbunătățirea dialogului civic și social și intensificarea rezultatelor acestuia prin lobby și advocacy.

Tematicile dezbaterilor au fost:

- □ proiectul strategic „Partener Activ și Implicat” – de la intenție la rezultat și impact;
- □ Specialistul în activitatea de lobby – ocupație profesională recunoscută pe piața muncii din România, din 2011, prin cod COR 243220 și, din 2012, prin standard ocupațional elaborat de Academia de Advocacy și adoptat de Autoritatea Națională pentru Calificări;
- □ Corpul Profesioniștilor în Lobby – rețea națională, cu 8 sucursale regionale constituite, a cărei misiune este apărarea și promovarea profesiei de specialist în activitatea de lobby, ca o componentă intrinsecă a democrației participative;
- □ Coaliția 52 – coaliție națională a celor care doresc îmbunătățirea, apărarea, promovarea și stimularea dialogului public, prin utilizarea intensivă, corectă, onestă și aplicată a Legii 52/2003 a transparenței deciziei publice;
- □ demersuri de lobby și advocacy ale beneficiarilor proiectului – premise pentru reușita lor;
- □ platforma virtuală Vocea Ta – alerte legislative privind proiecte aflate în consultare publică, la nivel local, național și european, cu facilitarea intervenției imediate, on-line, a celor interesați, și primirea răspunsurilor din partea autorităților publice vizate;
- □ biblioteca virtuală specializată în lobby, advocacy și dialog social – peste 1200 de publicații actuale, din care peste 90% nu se regăsesc în alte biblioteci universitare și de cercetare românești.

2.7. În data de 3 iulie 2013 membrii Comisiei au participat la seminarul cu tema „Dreptul de a trăi în comunitate”, organizat de Habitat for Humanity România și Pro ACT Suport, cu scopul de a atrage atenția asupra drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale.

Seminarul a fost structurat în jurul a trei ateliere în care au fost abordate teme legate de dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități, dezvoltarea alternativelor de tip comunitar cadrul legal, politici publice, repere și nevoia de schimbare. Au participat reprezentanți din cadrul instituțiilor publice centrale și locale, reprezentanți ai societății civile din țară și din străinătate, grupul de autoreprezentanți ai persoanelor cu dizabilități din România și nu în ultimul rând, tineri care exersează traiul în comunitate și parcurg pașii incluziunii sociale autentice.

Unul dintre organizatori, Habitat for Humanity România este o organizație non-profit, a cărei misiune este să elimine lipsa de adăpost și locuirea precară a persoanelor din întreaga lume. Este necesar să cunoaștem faptul că la nivel global, Habitat for Humanity a construit și reabilitat peste 600.000 de locuințe pentru 3 milioane de persoane din 80 de țări de pe întreg globul. Habitat for Humanity România a ajutat, până în acest moment, peste 4.000 de familii prin programele desfășurate în țară, prin intermediul celor 7 filiale active ale sale din județele: Argeș, Bacău, Bihor, Cluj, Dolj, Prahova și Suceava.

În România, Habitat for Humanity România a dezvoltat proiecte diverse pentru grupuri vulnerabile, construind case complet accesibilizate pentru persoane cu multiple dizabilități.

S-a constatat faptul că:

- În jumătate din județele țării nu au fost încă amenajate locuințe în comunitate,
- Peste 60% din ieșirile din sistemul rezidențial de îngrijire sunt datorate decesului,
- 24 milioane EURO din fonduri structurale alocate pentru modernizarea instituțiilor rezidențiale

Conform datelor statistice, numărul total persoane instituționalizate: 17 389 dintre care: 9217 dizabilitate intelectuală, 4017 probleme de sănătate mintală și 1398 asociat.

Problemele principale din sistem:

- Nu este stimulată în mod real creșterea % de persoane cu dizabilități angajate
- Omiterea scutirii pe impozitul pe profit din Codul Fiscal – facilitate acordată prin L. 448/2006
- Nu sunt subvenționați mentorii.
- Subvenția nu ține cont de gradul de handicap.
- Legea 448/2006 care reglementează funcționarea unităților protejate autorizate trebuie up-gradată

- Nu există politici publice eficiente pentru creșterea angajabilității persoanei cu dizabilități (ex. subvenția angajatorului de persoană cu dizabilități este acordată fără a se ține cont de tipul dizabilității și necesar pentru integrare în muncă, etc.)
- Nu există o strategie națională de dezvoltare a economiei sociale prin care să se recunoască și să se susțină structurile de economie socială.
- Lipsa viziunii în centrarea pe drepturile omului;
- Interpretarea legislației – lipsa unei practici unitare în contractarea serviciilor;
- Standardul de cost
- Adesea accentul în reforma se pune pe redimensionarea instituțiilor, nu pe incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

2.8. În data de 04.07.2013 Comisia pentru Drepturile Omului, culte și minorități a organizat o dezbateră cu societatea civilă cu experiență în domeniul apărării drepturilor omului în vederea inițierii unei propuneri legislative, întrucât în Protocolul opțional la Convenția pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante se prevede înființarea unui mecanism intern independent de prevenire a torturii.

La această dezbateră au participat doamna Georgiana Pascu reprezentanta Centrului de Resurse Juridice, Dollores Benezic și Maria Nicoleta Andreescu din partea Apador CH, Loredana Ercuș de la IPP și Silvia Lobonțiu de la CNRR.

Încă din 2009, prin legea de ratificare a OPCAT, termenul pentru înființarea și funcționarea mecanismului a fost stabilit pentru 14 iulie 2012. Statul român a cerut trei ani ca să-și îndeplinească această datorie, în timp ce termenul uzual era de doi ani. Acest termen a fost depășit, iar statul român prin reprezentantul Ministerului Justiției a cerut și primit o nouă amânare. Comisia împotriva Torturii (CAT) a ONU a acceptat ca nou termen luna noiembrie 2014, iar Mecanismul Național ar trebui să funcționeze până la această dată.

Discuțiile au fost contra prevederilor cuprinse în memorandumul Ministerului Justiției care prezenta un calendar al comitetului de lucru interministerial ce lucrează la elaborarea unei legi pentru înființarea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii la Avocatul Poporului.

În forma propusă de Guvern se încalcă principiul independenței statuat de OPCAT. Astfel, în cadrul acestei întâlniri s-a stabilit că este necesară elaborarea unei propuneri legislative privind înființarea Mecanismului Independent Național de Prevenire a Torturii ca instituție administrativă autonomă aflată sub control parlamentar. S-a stabilit un calendar de acțiuni, termenul de depunere al inițiativei legislative fiind prima zi a sesiunii parlamentare.

2.9. In data de 5 iulie 2013 membrii Comisiei au avut o întâlnire cu doamnele Georgiana Pascu- Centrul de resurse juridice, Linda Alison Barr- UK și domnul John Gibson Mc Goldrik- UK la sala de ședințe a Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități.

În cadrul acestei întâlniri doamna Linda Alison Barr și domnul John Gibson Mc Goldrik, care au lucrat ca voluntari în centrele de copii cu probleme psihice din România au povestit din experiența lor în țara noastră, făcând referire în special la centrele prezentate în presă, și anume Centrul de recuperare neuropsihică Gheorghe Șerban din Sectorul 2 București și Spitalul de psihiatrie de la Siret. Aceștia au dat exemple de copii care cu ajutorul lor au făcut progrese reale sau chiar au fost salvați de la moarte, cum a fost cazul băiatului diagnosticat cu tuberculoză, care era ținut grav bolnav în centru fără a i se acorda îngrijirile medicale de care avea nevoie. După lungi insistențe și demersuri ale voluntarilor, acesta a fost dus la spital.

Din februarie anul trecut, voluntarilor li s-a interzis accesul în centrul din sectorul 2 de către doamna director Hurjui, care refuză și în momentul de față colaborarea cu voluntarii sau cu orice ONG. Inclusiv celor de la CRJ li s-a interzis accesul în centru. Acesta este motivul pentru care există pe rolul instanței Tribunalului sectorului 2 București un dosar a cărui parcurs a fost prezentat pe scurt de către doamna Georgiana Pascu.

Doamna Hurjui le-a propus acum câteva luni voluntarilor 2 contracte de renovare a sălii de recreere și a unei alte încăperi, în valoare de 80000 lire. Această sumă fiind mult prea mare în opinia firmelor de construcții, s-a decis ca una din aceste firme să ia legătura cu doamna Hurjui pentru a discuta acest aspect. În cadrul discuției telefonice dintre aceștia, doamna Hurjui nici măcar nu a recunoscut existența acestei oferte, închizând telefonul. Concluzia voluntarilor este că doamna Hurjui nu a vrut decât să tragă de timp, fără a avea intenții reale de a relua colaborarea cu aceștia.

Concluziile întâlnirii au fost:

- am luat legătura cu doamna Hurjui pentru a stabili o întâlnire cu aceasta și am încercat prin metode pașnice să îi propun acesteia reabilitarea imaginii centrului, în acest fel ajutându-i pe beneficiarii acestuia.

- voluntarii vor pune în continuare presiune prin intermediul mass media asupra acestor centre.

2.10. În data de 26.09.2013 Presedintele Comisiei pentru drepturile omului a participat la întâlnirea comitetului interparlamentar cu tema "Implementarea Dimensiunilor strategice Europene și Planul de acțiune pentru Drepturile Omului și Democrație", întâlnire care a avut loc la sediul Parlamentului European la Bruxelles.

Invitatul special al acestei reuniuni a fost dl. Stavros Lambrinidis, reprezentant special European pentru Drepturile Omului.

În urma dezbaterilor s-a subliniat importanța parlamentelor naționale și a Parlamentului European în monitorizarea politicilor europene pentru drepturile omului și drepturile fundamentale.

Principalele obiective ale întâlnirii au fost:

- Modul în care preocuparea pentru drepturile omului să devină din ce în ce mai importantă la nivel European și național
- Armonizarea politicilor europene și naționale pentru creșterea coeziunii și coerenței
- Modul în care se pot lega acțiunile locale de acțiunile generale europene
- Comunicarea reciprocă permanentă care să asigure dezvoltarea sinergiilor
- Abordarea corectă a societății civile, în concordanță cu politica europeană pentru drepturile omului
- Implementarea priorităților politicii europene la nivel național – eliminarea DISCRIMINĂRILOR religioase, de rasă, etnice, vârstă, sex, orientare sexuală etc.
- Sublinierea importanței parlamentelor naționale în comunicare, coerență, implementare și control a politicilor europene pentru drepturile omului.

În urma acestei întâlniri se evidențiază faptul că statul, în calitate de promotor al demnității și al drepturilor și libertăților omului are legitimitatea și obligația de a întreprinde măsuri constructive destinate consolidării protecției drepturilor omului pentru prosperarea întregii societăți.

2.11. În data de 29.10.2013, membrii Comisiilor reunite pentru drepturile omului ale Camerei Deputaților și Senatului, la Sala Avram Iancu, au avut o întrevedere cu delegația Parlamentului Suedez, condusă de doamna Sussane Eberstein, prim-vice președinte a Parlamentului suedez.

În cadrul întrevederii au fost abordate domenii care privesc drepturile omului (respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, ale copiilor instituționalizați și ale minorităților naționale, o atenție sporită fiind asupra comunității de etnie romă), egalitatea de șanse în viața politică și mai ales în cea parlamentară și protecția mediului.

Delegația suedeză și-a manifestat intenția de sprijin și colaborare în toate aceste domenii atât la nivel parlamentar cât și în cadrul grupului de prietenie bilateral România Suedia.

Salutând și apreciind deschiderea Suediei la libera circulație a persoanelor membri Comisiilor reunite și-au manifestat dorința de colaborare în vederea respectării drepturilor celor care muncesc în afara granițelor. În acest

context delegația suedeza și-a exprimat poziția referitoare la sprijinul acordat țării noastre în vederea intrării în spațiul Schengen.

S-a evidențiat faptul că în România există cadrul legislativ conform cu legislația europeană doar că va trebui să facem o evaluare corectă asupra implementării reglementărilor din domeniul drepturilor omului.

2014

3.1 Președintele Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului României, a participat în data de 17 februarie 2014, la **Seminarul cu tema „Transpunerea angajamentelor internaționale în realități naționale: contribuția parlamentelor la activitatea Consiliului Drepturilor Omului al Națiunilor Unite”**, eveniment adresat parlamentelor din Europa Centrală și de Est și organizat de Uniunea Interparlamentară (UIP) și Camera Deputaților.

Astfel, d-na senator Biro a moderat lucrările celei de-a doua sesiuni a seminarului având ca temă „Rolul parlamentelor naționale în protecția drepturilor omului la nivel național”. subliniind necesitatea întăririi rolului comisiilor parlamentare competente, în special din perspectiva dezvoltării unei sinergii între factorii instituționali implicați – ministerele de resort, Avocatul Poporului, societatea civilă, instituțiile naționale pentru drepturile omului etc. - , în vederea atingerii unui nivel cât mai ridicat de protecție a drepturilor omului.

3.2 În data de 2 aprilie 2014, membrii Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități au avut o **întrevedere cu domnul Nils Muižnieks, Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. Prezența în România a reprezentantului organizației de la Strasbourg** a avut loc în contextul unei vizite de documentare, a cărei tematică se circumscrie problematicii drepturilor copiilor, situației comunității Roma și drepturilor persoanelor cu dizabilități.

În cadrul dezbaterii am trecut în revistă principalele obiective ale Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului în perioada următoare: simplificarea procedurilor în materie de adopție; creșterea indemnizațiilor pentru copiii cu dizabilități; inventarierea instrumentelor juridice internaționale care nu au fost încă ratificate de România; înființarea unei instituții autonome, aflată sub control parlamentar, însărcinată cu transpunerea în practică a obligației României de a institui un Mecanism național pentru prevenirea torturii și a tratamentelor inumane și degradante.

3.3. București, 18 iunie 2014, membrii Comisiei au participat la **Conferința internațională cu tema „20 de ani de la intrarea în vigoare a Convenției Europene a Drepturilor Omului pentru România – evoluții și perspective”** unde doamna președinte Biro a avut un discurs privind ‘Rolul actual al Convenției în elaborarea legislației’.

Cu aceasta ocazie, doamna senator a susținut ca înființarea Consiliului Național pentru Prevenirea și Combaterea Torturii, pe care membrii Comisiei pentru drepturile omului o propun printr-un Proiect de Lege, constituie o cerință expresă cuprinsă în Protocolul Opțional la Convenția pentru prevenirea torturii (Partea a V-a a Protocolului Opțional). Potrivit prevederilor Protocolului, una dintre atribuțiile mecanismului național de prevenire este de a menține legătura cu Subcomitetul ONU de Prevenire a Torturii și de a-i trimite acestuia informații. Protocolul Opțional stabilește că Statele-Părți vor asigura un grad corespunzător de independență instituțională în organizarea și funcționarea mecanismului național pentru prevenirea torturii. În elaborarea acestui Proiect de Lege au fost avute în vedere cerințele Protocolului Opțional cu privire la independența instituțională a mecanismului național de prevenire, precum și celelalte principii și reguli cuprinse în Protocolul Opțional referitoare la înființarea și funcționarea mecanismelor naționale independente de prevenire.

3.4. În data de **24 iunie** 2014 Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a avut o întrevedere cu o delegație a participanților la a XIV-a ediție a Forumului Național al Copiilor, eveniment organizat în perioada 22-23 iunie 2014, de Organizația Salvați Copiii, cu tema “Dreptul la educație pentru toți copiii”.

Cu acest prilej, s-a dezvoltat un dialog între tinerii care au reprezentat Consiliul Municipal al Elevilor din București, Organizația Salvați Copiii și organizațiile copiilor cu dizabilități și membrii Comisiei drepturilor omului.

3.5. În data de 3 iulie 2014, la Palatul Parlamentului, membrii Comisiei au participat la **lansarea raportului special al Avocatului Poporului privind drepturile copiilor privați de libertate în România și la semnarea primului Memorandum de înțelegere dintre Instituția Avocatului Poporului și Reprezentanța UNICEF în România.**

Raportul oferă informații privind situația respectării drepturilor copiilor privați de libertate, unii dintre cei mai vulnerabili copii. Trebuie subliniat în mod special faptul că acești copii nu încetează să fie deținători de drepturi și că statul are obligația de a le respecta și proteja în timp ce se află în custodia sa.

3.6. În data de 1 octombrie 2014 Biroul Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a primit vizita la Senat, a unei delegații din Republica Moldova, în cadrul unui **parteneriat non-guvernamental și guvernamental - în România prin Institutul pentru Politici Publice (IPP) și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) iar în Republica Moldova prin Institutul de Politici Publice (IPP) și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (CPEDAE).**

Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (Republica Moldova) este instituția publică cu atribuții în domeniul nediscriminării, înființată în mai 2012 odată cu adoptarea Legii nr. 121 cu privire la asigurarea egalității. Crearea instituției de egalitate în Republica Moldova a creat premise pentru amplificarea eforturilor de combatere a discriminării și pentru dezvoltarea potențialului acestei instituții, inclusiv prin expunerea acesteia la experiența României.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (România) este autoritatea de stat autonomă, sub control parlamentar, care își desfășoară activitatea în domeniul discriminării. Este garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte. Înființat în anul 2002, CNCD funcționează în baza Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

În cadrul discuțiilor s-a concluzionat faptul că o democrație în consolidare are nevoie de instituții funcționale iar schimbul de experiență este o metodă eficientă pentru a transfera expertiză în domenii, cum ar fi cel al nediscriminării, în care nu atât legislația cât practicile concură la funcționalitatea unui sistem public.

În cadrul acestui schimb de experiență s-au derulat o serie de activități cu scopul expres de a crește capacitatea instituțiilor cu rol în domeniul nediscriminării din Republica Moldova în eforturile mai largi ale societății moldovene de a crea un cadru instituțional funcțional care să sancționeze dar mai ales să prevină fenomene discriminatorii cu impact direct asupra consolidării parcursului democratic din țara vecină, urmărind să:

- Crească gradul de conștientizare în legătură cu importanța unei abordări sistemice asupra fenomenului de discriminare în Republica Moldova, prin mecanisme legislative și instituționale, luând în considerare experiența comparativă a României;
- Întărească sistemul instituțional al combaterii discriminării prin transferul de cunoștințe între CNCD și CPEDAE
- Asigure pregătirea unui număr de 8 experți în derularea procedurilor specifice în interiorul instituției de combatere a discriminării

Cei 4 parteneri au reușit ca în numai 10 luni să:

- Mass-media din Republica Moldova a beneficiat de informații privind

activitatea și prioritățile de lucru ale Consiliului moldovean, fiind cointeressată în efortul de a stabili un discurs public anti-discriminatoriu în societatea moldoveană

- Conducerea politică a Consiliului din Republica Moldova a putut fructifica experiența concretă a CNCD România în chestionarea sesizărilor privind cazuri de discriminare care vizau lideri politici din toate formațiunile politice importante dialogând cu CNCD România despre maniera de lucru și eforturile de păstrare a independenței CNCD la București
- Cei mai importanți lideri ai societății civile din Republica Moldova și-au spus pentru prima oară de la înființarea Consiliului moldovean, într-un cadru de dezbatere internațională, așteptările față de activitatea consiliului sugerând direcții de acțiune prioritare, din perspectiva propriei lor activități din comunitățile locale
- Liderii Parlamentului Moldovean și ai conducerii centrale a guvernului au comunicat public propria lor viziune despre funcționalitatea consiliului și domeniile prioritare de intervenție, pentru prima dată în ultima perioadă, așezându-se la aceeași masă toți actorii în prezența liderilor CNCD România și ai societății civile din țara vecină

3.7. În data de 14 octombrie 2014, la Biblioteca Națională membrii Comisiei au participat la **o dezbatere organizată de Centrul de Resurse Juridice** al cărei scop a fost acela de a sublinia:

- care sunt standarde de profesionalism și independență pentru un mecanism de monitorizare a locurilor privative de libertate în vederea prevenirii torturii și a altor tratamente crude și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante,
- care sunt resursele financiare și umane necesare, precum și ce reguli de responsabilitate și transparență ar trebui să angajeze un astfel de mecanism,
- care sunt locurile privative de libertate (detenție), cum ar trebui să fie acoperite de un MNP în conformitate cu standardele OPCAT,
- care sunt garanțiile suplimentare necesare pentru copii și adulți tineri, precum și persoanele cu probleme de sănătate mintală.

Prin Ordonanța de Urgență 48/2014 pentru modificarea și completarea Legii 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative s-a reglementat ca Avocatul Poporului să preia coordonarea Mecanismului Național de Prevenire - MNP (astfel cum este prevăzut în Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii - OPCAT) sarcina de a monitoriza locurile

privative de libertate în vederea prevenirii torturii și a altor tratamente crude și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante.

În acest moment, când România a decis în cele din urmă să se stabilească în mod legal MNP, este esențial ca funcționarea instituțională a MNP să fie adecvată și operaționalizată în mod eficient.

La dezbateri a participat doamna Mari Amos, reprezentant al Subcomitetului ONU privind Prevenirea Torturii și a Tratatelor sau a altor pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante (SPT), precum și reprezentanți ai Comitetului Helsinki din Bulgaria și Fundația Helsinki pentru drepturile omului din Polonia.

La întrebarea "Ce soluții există pentru acest Mecanism Național de Prevenire?" au fost mai multe răspunsuri divergente:

- Gabriela Tanasan de la Fundația Orizonturi a trecut prin astfel de instituții închise:
"Când ai experimentat aceste instituții închise, vorbești altfel despre aceste locuri".
- Silvia Tabusca, monitor: Dacă specialiștii provin din alte structuri ale statului, dacă nu sunt independenți, acest Mecanism de Prevenire a Torturii este destinat eșecului.
- Horatiu Rusu, avocat: Ce resurse sunt alocate mecanismului, există buget distinct?
- Răspunsul adjunctului Avocatului Poporului: Nu există buget special pentru 2014. Pentru 2015 va fi alocat un buget special.

În cadrul dezbaterii s-a propus ca persoanele care au trecut prin instituțiile de tip închis ar trebui să facă parte din echipele de experți-monitori (Cosmin Milos, vicepreședinte Ceva de Spus din Timisoara).

Cei care cunosc cel mai bine realitățile din aceste locuri sunt cei care au locuit acolo.

Oare citi dintre cei prezenți la această dezbateri au vizitat astfel de instituții închise?

Cine îi va monitoriza pe reprezentanții Avocatului Poporului?

Instituția Avocatul Poporului va asigura caracterul inopinat al vizitelor de monitorizare?

Un subiect intens dezbătut a fost faptul că pe site-ul Instituției Avocatul Poporului a fost publicat un anunț de anagajare pentru experți-monitori. Criterii: să cunoască legea instituției Avocatul Poporului. Anunțul a expirat însă pe 12 septembrie, iar ONG-urile nici măcar nu au fost anunțate.

Mari Amos, Reprezentantul Subcomitetului ONU pentru Prevenirea Torturii a menționat că mecanismele trebuie să producă înainte de toate rezultate clare.

Experții care iau parte la aceste Mecanisme de Prevenire a Torturii trebuie să înțeleagă cit mai bine ce se întâmplă de fapt în instituțiile de tip închis. Vizitele în aceste instituții de tip închis trebuie făcute periodic, trebuie păstrat contactul

cu persoanele aflate acolo.

Mari Amos, reprezentanta Subcomitetului ONU pentru Tortura a explicat de ce este vitala monitorizarea centrelor inchise de copii/adulti cu dizabilitati si cum ar trebui sa functioneze Mecanismul National de Monitorizare, care trebuie sa fie INDEPENDENT. In prezent, Mecanismul a fost plasat la Avocatul Poporului. Standardele de functionare descrise de reprezentanta ONU nu au nicio legatura cu expertiza si capabilitatile Avocatului Poporului. Scopul Mecanismului National de Prevenire trebuie sa fie prevenirea abuzurilor in institutii.